

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ
УКРАЇНКИ
Факультет економіки та управління
Кафедра фінансів**

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ САНАЦІЄЮ ПІДПРИЄМСТВ

**підготовки магістра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-професійної програми Фінанси і кредит**

Луцьк – 2022

Силабус освітнього компонента **УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ САНАЦІЄЮ ПІДПРИЄМСТВ** підготовки магістра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 072 *Фінанси, банківська справа та страхування*, за освітньо-професійною програмою **Фінанси і кредит**

Розробники: Стащук О. В., завідувач кафедри-професор кафедри фінансів, доктор економічних наук, професор

Силабус погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми

Микола КАРЛІН

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фінансів

протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

Завідувачка кафедри:

Олена СТАЩУК

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна / заочна форма навчання	07 Управління та адміністрування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, Фінанси і кредит, другий (магістерський)	Нормативна
Кількість годин / кредитів <u>120 / 4</u>		Рік навчання <u>1</u>
		Семестр <u>1-ий</u>
		Лекції Денна 10 год Заочна 4 год
		Практичні (семінарські) Денна 14 год. Заочна 6 год Лабораторні <u>0</u> год. Індивідуальні <u>0</u> год.
		Консультації Денна 8 год. Заочна 14 год
Самостійна робота Денна 88 год. Заочна 96 год		
ІНДЗ: <u>немає</u>	Форма контролю: залік	
Мова навчання	<u>українська</u>	

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

ППП: СТАЩУК ОЛЕНА ВОЛОДИМИРІВНА

Науковий ступінь: доктор економічних наук

Вчене звання: професор

Посада: завідувач кафедри-професор кафедри фінансів

Мобільний телефон: +38 (050) 674-85-78

E-mail: Staschuk.Olena@vnu.edu.ua

Електронний розклад: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Анотація курсу. Освітня компонента «Управління фінансовою санацією підприємств» належить до переліку вибіркових дисциплін циклу спеціальної професійної підготовки магістра, здатного приймати управлінські рішення з проблем управління фінансами та фінансовою діяльністю суб'єктів господарювання у ситуації фінансової кризи із використанням сучасних методів та інструментів до формування, використання та антикризового управління з метою досягнення основної мети – відновлення платоспроможності суб'єктів господарювання та попередження банкрутства.

Пререквізити. Знання з фінансів та/або фінансів суб'єктів господарювання, загальні та фахові знання, отримані на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.

Постреквізити. Вивчення курсу сприятиме написанню кваліфікаційної роботи за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

Мета і завдання освітнього компонента. Метою освітнього компонента є формування у студента системи новітніх теоретичних знань та набуття практичних навичок з управління фінансами суб'єктів господарювання в умовах фінансової кризи з метою запобігання банкрутства суб'єктів господарювання та відновлення їх платоспроможності

Вивчення цього курсу дає можливість майбутнім фахівцям приймати обґрунтовані рішення в сфері управління фінансовою санацією підприємств.

Завдання освітнього компонента:

- вивчення теоретичних та методичних аспектів фінансової санації та антикризового управління;
- набуття навичок із проведення санаційного аудиту та визначення ймовірності банкрутства підприємства;
- оволодіння методикою визначення вартості капіталу у ході санації, реорганізації чи ліквідації підприємства;
- управління статутним капіталом з метою відновлення платоспроможності підприємства;
- набуття навичок з оцінювання фінансового стану підприємства, виявленні позитивних та негативних аспектів його фінансового розвитку;
- оволодіння основними аспектами антикризового фінансового управління на підприємстві.

Результати навчання (компетентності).

Компетентності, яких здобувач набуде в результаті вивчення дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІНТ)

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів

господарювання.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програмні результати

ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР04. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

1. Структура освітнього компонента
Денна форма навчання

Таблиця 1

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Тема 1. Теоретичні основи управління фінансовою санацією підприємств	18	1	2	1	14	О, РЗ/К, Т (10 б)
Тема 2. Система раннього попередження та реагування на підприємстві	18	1	2	1	14	О, РЗ/К, Т (10 б)
Тема 3. Санаційний аудит в системі управління фінансовою санацією підприємств	21	2	3	2	14	О, РЗ/К, Т (20 б)
Тема 4. Форми, правила та умови фінансування санації підприємств	19	2	2	1	14	О, Д РЗ/К, Т (20 б)
Тема 5. Управління фінансуванням санації підприємств	22	2	3	1	16	О, РЗ/К, Т (20 б)
Тема 6. Санація балансу підприємства	22	2	2	2	16	О, РЗ/К, Т (20 б)
Всього годин/Балів	120	10	14	8	88	100

Заочна форма навчання

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Тема 1. Теоретичні основи управління фінансовою санацією підприємств	19,5	0,5	1	2	16	О, РЗ/К, Т (10 б)
Тема 2. Система раннього попередження та реагування на підприємстві	18,5	0,5	1	1	16	О, РЗ/К, Т (10 б)
Тема 3. Санаційний аудит в системі управління фінансовою санацією підприємств	20,5	0,5	1	3	16	О, РЗ/К, Т (20 б)
Тема 4. Форми, правила та умови фінансування санації підприємств	21	1	1	3	16	О, Д РЗ/К, Т (20 б)
Тема 5. Управління фінансуванням санації підприємств	21	1	1	3	16	О, РЗ/К, Т (20 б)
Тема 6. Санація балансу підприємства	19,5	0,5	1	2	16	О, РЗ/К, Т (20 б)
Всього годин/Балів	120	4	6	14	96	100

Форма контролю*: О – опитування; Д – доповідь, ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/ робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота, Р – реферат, аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота полягає в підготовці до модульного контрольного оцінювання за питаннями, підготовленими викладачем на основі лекційного матеріалу та з використанням відповідного навчально-методичного забезпечення.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно і якісно виконати завдання. Пропущені заняття можна відпрацьовувати у визначений час згідно графіка консультацій. За умови індивідуального навчального графіка студент має можливість отримати позитивну оцінку завдяки виконанню планових та контрольних завдань. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Навчання також може відбуватись в онлайн формі з використанням програми Moodle, Zoom або Teams office 365 за погодженням із керівником курсу за наявності об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування та ін.). Недопустиме користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням.

Політика щодо академічної доброчесності: виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату, що регламентовано Положенням ВНУ ім. Лесі Українки "Про систему запобігання та виявлення академічного плагіату".

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються з нижчою оцінкою.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_%20vyznannia_rezultativ_navchannia_formalnih.pdf).

Визнанню підлягають такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту загалом, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені силабусом навчальної дисципліни.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку

вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Здобувач також може займатися науковою роботою в межах освітньої компоненти. Зокрема, участь у конференції з написанням тез може бути зараховано як максимальна оцінка за практичне заняття, на тему якого вони виконані.

Здобувач також може займатися науковою роботою за тематикою, що відповідає освітній компоненті. Зокрема, участь у конференції з написанням тез може бути зараховано як максимальна оцінка за практичне заняття, на тему якого вони виконані.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Форма підсумкового семестрового контролю – залік.

Семестровий залік виставляється студенту за умови виконання ним завдань, передбачених силабусом освітнього компонента. Мінімальна позитивна кількість балів – 60 балів. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

Повторне складання заліку допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Питання до заліку

1. Фінансова криза на підприємстві: види та фактори виникнення.
2. Економічна сутність санації підприємств.
3. Управління фінансовою санацією підприємств: суть, функції та принципи.
4. Механізм управління фінансовою санацією підприємств.
5. Прийняття рішення щодо проведення фінансової санації підприємств.
6. Класична модель фінансової санації.
7. Суть, завдання та принципи антикризового фінансового управління на підприємстві.
8. Складові процесу антикризового фінансового управління підприємством.
9. Суть та основні етапи створення системи раннього попередження та реагування.
10. Економетричні моделі визначення ймовірності банкрутства підприємства.
11. Якісні методики оцінки банкрутства підприємств.
12. Експрес-діагностика кризових явищ у фінансовому розвитку підприємства.
13. Санаційний аудит та санаційна спроможність.
14. Інформаційне забезпечення санаційного аудиту.

15. Етапи та порядок проведення санаційного аудиту.
16. Аналіз виробничо-господарської діяльності підприємства.
17. Аудит фінансової сфери підприємства.
18. Оцінка підприємства на ринку факторів виробництва та на ринку збуту.
19. Зміст акту аудиторської перевірки.
20. Класифікація форм фінансування санації підприємства.
21. Суть та види потреби в капіталі.
22. Визначення потреби в капіталі для фінансування ОЗ і нематеріальних активів.
23. Потреба в капіталі для фінансування оборотних активів.
24. Правила фінансування на підприємстві.
25. Фінансова рівновага на підприємстві.
26. Стратегічний механізм фінансової стабілізації на підприємстві.
27. Тактичний механізм фінансової стабілізації на підприємстві.
28. Оперативний механізм фінансової стабілізації на підприємстві.
29. Класифікація внутрішніх фінансових джерел санації підприємств.
30. Збільшення вхідних та зменшення вихідних грошових потоків.
31. Фінансування санації власниками підприємства.
32. Збільшення кількості акцій існуючої номінальної вартості.
33. Збільшення номінальної вартості корпоративних прав.
34. Обмін облігацій на акції.
35. Альтернативна санація.
36. Форми участі кредиторів та персоналу у санації боржника.
37. Збитки підприємства та джерела їх покриття.
38. Сутність санації балансу та призначення санаційного прибутку.
39. Зменшення статутного капіталу підприємства.
40. Зменшення номінальної вартості акцій.
41. Зменшення кількості акцій існуючої номінальної вартості.
42. Непокриті збитки в структурі власного капіталу підприємства.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна література

1. Стащук О. В. Управління фінансовою санацією підприємств : конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання освітнього ступеня «магістр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Луцьк : «Вежа», 2021. 148 с.

2. Стащук О. В. Управління фінансовою санацією підприємств : методичні рекомендації до практичних занять для студентів денної та заочної форм навчання освітнього ступеня «магістр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Луцьк : «Вежа», 2021. 95 с.

3. Полінкевич О. М., Лещук В. П. Фінансова санація та банкрутство підприємств: підручник. Київ. Центр навчальної літератури, 2019. 400 с.

4. Боронос В. Г. Управління фінансовою санацією підприємств: підручник / В. Г. Боронос, І. Й. Плікус. Суми: Сумський державний університет, 2022. 459 с.

5. Хацер М. В. Антикризове фінансове управління на підприємстві: сутність, характеристика та механізм здійснення. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2019. Т. 30 (69), № 1. С. 71–77.

Допоміжна література:

1. Боднар О.А., Бондаренко Г.Ю., Тарасенко В.П. Фінансова санація підприємства в умовах глобалізації України. Інфраструктура ринку. 2019. Вип. 35. С.138-143.
2. BankruptcyBasics. UnitedStatesCourts. URL: <https://www.uscourts.gov/servicesforms/bankruptcy/bankruptcy-basics>
3. Ясинська Д. В., Добровольська О. В. Сучасна парадигма діагностики фінансового стану підприємства в період кризи. Економічний простір. 2021. № 166. С. 81-84.
4. Хацер М. В. Антикризове фінансове управління на підприємстві: сутність, характеристика та механізм здійснення. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2019. Т. 30 (69), № 1. С. 71–77.
5. Стешенко О. Д., Масалигіна В. В. Антикризове управління в умовах пандемії. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2020. № 70–71. С. 75–82.

Інтернет-ресурси

1. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.

2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: веб-сайт.
URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>
3. Сайт Державної податкової служби України. URL: <http://sfs.gov.ua/>
4. Сайт Міністерства фінансів України . URL: <http://www.minfin.gov.ua/>
5. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>
6. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р.№ 2597-VIII.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>
7. Методичні рекомендації з виявлення ознак неплатоспроможності підприємств і ознак дій з прихованого банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затверджені Наказом Міністерства економіки України від 26.10.2010 № 1361 зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06#Text>